

Intern kontroll Riskidentifiering

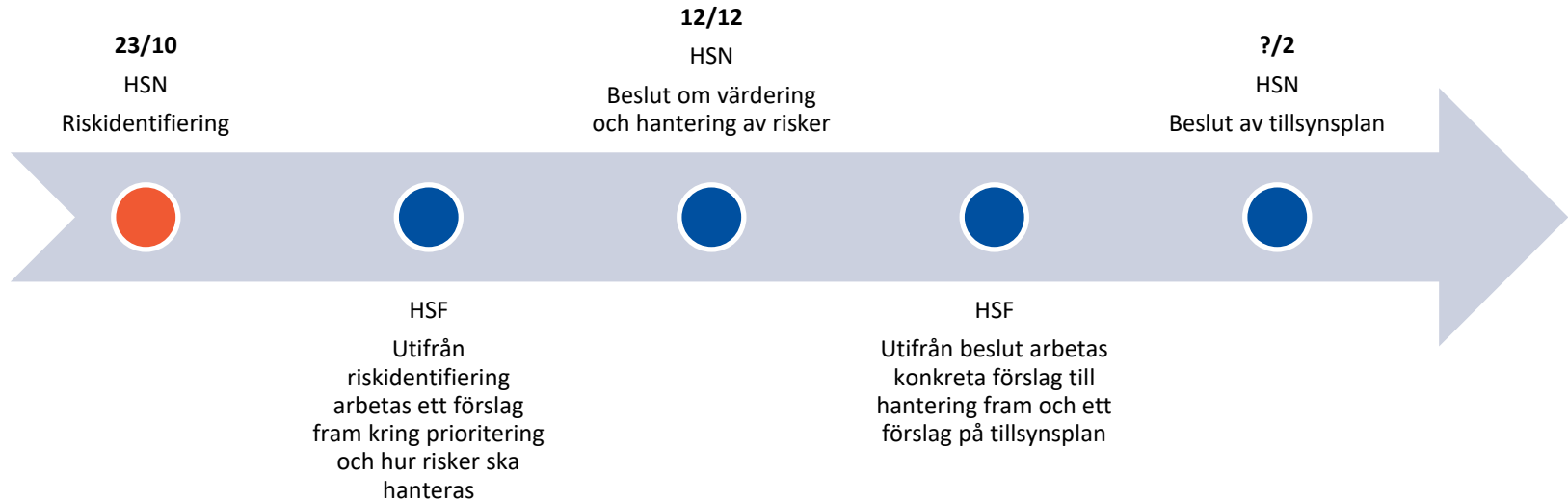
HSN
2024-10-23

Upplägg

- Inledning (10 minuter)
- Enskilt arbete med riskidentifiering (20 minuter)
- Genomgång av identifierade risker (25 minuter)
- Avslutning (5 minuter)

Förslag till arbetsprocess för hälso- och sjukvårdsnämnden

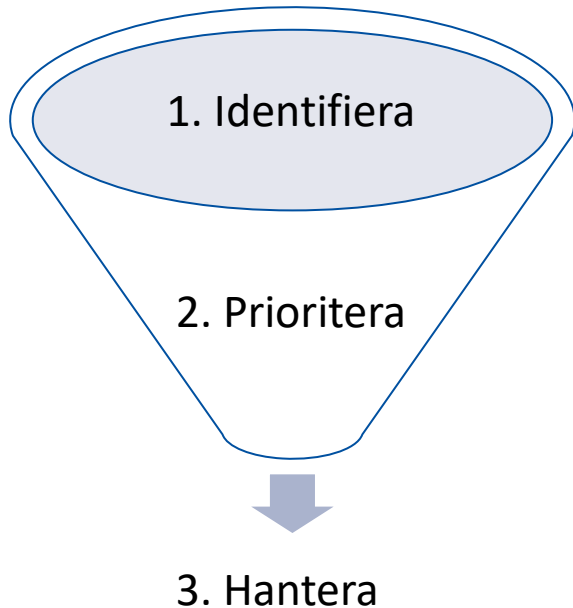

Vad innebär intern kontroll?

Intern kontroll kan ses som ett tillstånd och ett arbetssätt

- Att vi har *intern kontroll* innebär att vi, med rimligt säkerhet, kan säga att vi gör saker på rätt sätt vid rätt tillfälle
- För att kunna göra det, utan stora informationsinhämtningar vid varje tidpunkt, är vi beroende av att vi har ett **systematiskt arbetssätt** (riskanalyser, kontrollaktiviteter, tillsyn m.m.)
- Men det krävs även en fungerande **kontrollmiljö** (Har vi rätt kompetens? Har vi fördelat ansvar? Ser vi mellan fingrarna vid korrupktion? Tillåts vi prata om avvikelser? m.m.)

Fokus på riskanalysen

En riskanalys består av tre steg – vad är nytt?

1. Identifiering

- Ställ rätt frågor, säkra att risker kommer fram

2. Värdering

- Våga prioritera så att vi lägger resurser på det viktigaste

3. Hantering

- Använd existerande strukturer, undvik dubbelarbete

Vad består en riskanalysstruktur av?

En riskanalysstruktur hjälper oss att få en bild av vilka områden undersöka och frågor vi kan behöva ställa för att identifiera väsentliga risker:

- Områden (ekonomi, informationshantering, oegentligheter m.m.)
 - Viktigt för att de vägleder vilka områden vi kan behöva undersöka
- Specifika vägledande frågor (bidragsgivande, diarieföring, bisysslor m.m.)
 - Viktigt för att det hjälper oss förstå mer specifikt vad inom områdena vi behöver undersöka inom intern kontroll
- Generella vägledande frågor (styrande dokument, legala krav, kritiska processer)
 - Viktigt för att det ger en *identitet* till IK-arbetet

Ekonomi

Information och
IT

Oegentligheter

Personal

Samverkan

Säkerhet och
trygghet

Verksamhetens
genomförande

• Efterlevnad av lagar

• Efterlevnad av styrande dokument

• Kritiska processer

- Bidragsgivande och delfinansiering
- Styrning och uppföljning av tilldelade medel
- Kontroll och uppföljning av upphandling
- Finansiell rapportering och bokföring
- Ekonomisystem (tekniska fel, cyberattacker)

- Diarieföring och arkivering
- Ärendehantering och beslut
- Delegationsordning
- Dataintegritet, backup och systemtillgänglighet
- Datasäkerhet och åtkomstkontroll
- Digitalisering av processer
- Digitalisering av interaktion med medborgare/patient

- Bisysslor och styrelseengagemang
- Intressekonflikter
- Korruption
- Otillbörlig påverkan
- Valfärdsbrottslighet
- Bedrägerier
- Missbruk av resurser

- Rekrytering och bakgrundskontroller
- Lönehantering
- Systematiskt arbetsmiljöarbete

- Givande och uppföljning av bidrag
- Efterlevnad av avtal
- Kommunikation
- Ansvarsområden

- Hot, våld och trakasserier
- Säkerhetssystem
- Säkerhetsutbildning
- Incidentrapportering och uppföljning

- Externa leverantörer (avtal och kontrakt)
- Fysiska förutsättningar (lokaler, mediaförsörjning)
- Kontinuitetshantering (hantera avbrott)
- Krisberedskap (förmåga)
- Organisation (ansvar och roller)

Riskvärdering

- Försöker ge en bild av vad sannolikheten är att en risk ska inträffa och konsekvensen som uppstår om det sker
- Ingen direkt förändring förutom att vara tydligare med att det är ett prioriteringsverktyg – vi ska agera på de allvarligaste riskerna

Sannolikhet	4	8	12	16
	3	6	9	12
	2	4	6	8
	1	2	3	4
	Konsekvens			

Riskhantering

Olika risker kräver olika hantering, här försöker vi tänka smart för att balansera överblick, säkerhet och effektiv resursanvändning:

- Ibland erbjuder inte *intern kontroll* rätt verktygslåda för att hantera en risk
- Ibland finns existerande strukturer – då använder vi dessa för hantering
- Vi synliggör ändå helheten genom att det är en del av riskanalysen

Exempel på existerande strukturer

- Hanteras i verksamhetsplaner, budget och ordinarie uppföljning av dessa – kan exempelvis handla om risker som rör våra målsättningar och finansieringsrisker
- Hanteras inom existerande strukturer för exempelvis systematiskt arbetsmiljöarbete, patientsäkerhet, informationssäkerhet m.m. – kan handla om risker där det finns utarbetade strukturer utifrån specialområden och effektivast hanteras så

Verksamhetsplanering och intern kontroll

Verksamhetsplanering
handlar om...

Att vi gör **rätt saker**

Intern kontroll
handlar om...

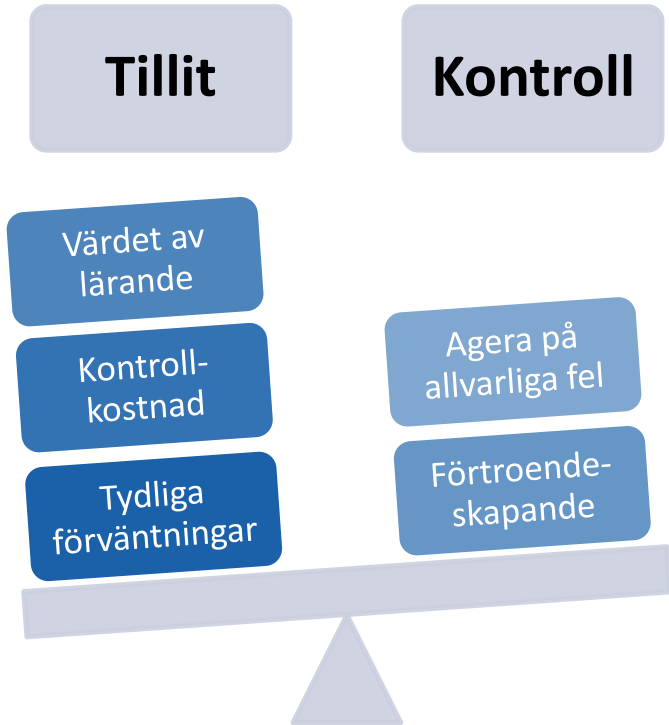
Att vi gör **saker rätt**

Ibland samma områden, med olika glasögon

Text	Verksamhetsplanering	Intern kontroll
Verksamhet	<p>”Hur utvecklar vi flödet för att förbättra”:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tillgänglighet• Kvalitet	<p>”Hur säkerställer vi i samma flöde genom rutiner”:</p> <ul style="list-style-type: none">• Inga allvarliga fel• Säkerhet
Ekonomi	<p>”Hur fördelar vi bäst våra resurser?”</p> <ul style="list-style-type: none">• Budget• Uppföljning	<p>”Hur vet vi att resurser hamnar där de ska?”</p> <ul style="list-style-type: none">• Tvåhandsprinciper• Redovisning

Tillit och kontroll – hur går det ihop?

”Ett system för intern styrning och kontroll kan skapa tillit i en organisation om systemet byggs utifrån kunskap om hur kontroll och övervakning påverkar tilliten”

Riskidentifiering

1. Identifiera risker och notera på post-it-lappar.
2. Sätt upp lapparna på plansch

Vägledning – hur vet jag om det är en internkontrollrisk?

- Förutom de konkreta frågorna kring varje riskområde, kan du även fundera kring:
 - Kan risken hanteras genom anpassning av rutiner eller arbetsätt?
 - Kan vi använda vår verktygslåda (kontrollaktiviteter och kontrolltester) för att motverka risken?

Vad händer nu?

- Vi omhändertar resultatet från dagens riskidentifiering.
- Vi återkommer till HSN i december med förslag på prioritering, utifrån en riskvärdering, och hantering av risker